

חוק שירות בטחון (תיקון מס' 7), תשל"א-1971 *

1. בסעיף 1 לחוק שירות בטחון, תשי"ט-1959 [נוסח משולב] 1 (להלן - החוק העיקרי) -
- (1) בפסקה (1) להגדרת "יוצא-צבא", במקום "49 ועד בכלל" יבוא "54 ועד בכלל";
- (2) אחרי הגדרת "יוצא-צבא" יבוא:
- "מיועד לשירות בטחון" - אזרח ישראלי או תושב קבוע שעדיין לא התייצב לשירות בטחון והוא באחד הגילים האלה:
- (1) גבר מ-17 עד 54 ועד בכלל;
- (2) אשה מ-17 עד 38 ועד בכלל;".
2. אחרי סעיף 3 לחוק העיקרי יבוא:
- "בדיקה מוקדמת 3א. (א) מיועד לשירות בטחון, שנקרא להתייצב לרישום לפי סעיף 3 ועדיין לא התייצב לבדיקה לפי סעיף 4, רשאי פוקד, בצו, אגב ביצוע הרישום, לקרוא לו להתייצב לבדיקה מוקדמת, אם הוא סבור שבדיקה כאמור דרושה לביצוע הרישום או להחשת הליכי הבדיקה לפי סעיף 4.
- (ב) מיועד לשירות בטחון שנקרא להתייצב כאמור, חייב להתייצב במקום ובזמן שנקבעו בצו ולהיבדק כל בדיקה מסוגי הבדיקות שקבע שר הבטחון בתקנות לענין זה."
3. בסעיף 4 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "לרבות בדיקה לשם קביעת מידת התאמתו למילוי תפקיד פלוני בשירות בטחון."
4. אחרי סעיף 7 לחוק העיקרי יבוא:
- 7א. פוקד רשאי בצו, באישור שני רופאים, להורות כי מיועד לשירות בטחון יחוסן בהרכבות ובזריקות חיסון (להלן - פעולות חיסון) בפני מחלה פלונית בזמן ובמקום שינקוב בצו, והמיועד לשירות בטחון שניתן עליו הצו חייב להתייצב ולאפשר את פעולות החיסון כמפורש בצו.
- 7ב. מיועד לשירות בטחון שנפגע עקב בדיקה או פעולות חיסון לפי פרק זה, יהולו עליו ועל בני משפחתו חוקי השיקום, כאילו היה בשעת הפגיעה בשירות בטחון והפגיעה אירעה בתקופת שירותו ועקב שירותו, ואם לא שירת שירות בטחון אחרי הפגיעה, רואים אותו, לענין חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט-1959 [נוסח משולב] 2, כאילו שוחרר מהשירות במועד שבו נמצא, לפי חוק זה, בלתי כשר לשירות או הופטר ממנו; לענין סעיף זה, "פגיעה" - מחלה, החמרת מחלה או חבלה.
- 7ג. כל חיקוק המדבר בחוקי השיקום, ייקרא כאילו היה מדבר גם בסעיף זב לחוק זה, והוא כשאין כוונה אחרת משתמעת."

תיקון סעיף 1

הוספת סעיף 3א

תיקון סעיף 4

הוספת סעיפים 7א עד 7ג

פעולות חיסון

תחולת חוקי שיקום

אזכורים

* נחקבל בכנסת ביום ד' באב תשל"א (26 ביולי 1971); הצעת החוק ודבריו הסבר פורסמו בה'ת 900, תשל"א, עמ' 276.

1 ס"ח תשי"ט, עמ' 286; תשכ"א, עמ' 140; תשכ"ג, עמ' 128; תשכ"ד, עמ' 7, עמ' 10; תשכ"ו, עמ' 113; תשל"א, עמ' 150.

2 ס"ח תשי"ט, עמ' 276.

5. בסעיף 8 לחוק העיקרי, ברישה, במקום "מי שהורשע לפי סעיף 35 על אי התייצבות בזמן ובמקום שנקבעו על ידי פוקד או ועדה רפואית לשם קביעת כשרו לשירות בטחון, חייב להתייצב לשירות בטחון" יבוא "מיועד לשירות בטחון שנקרא להתייצב לבדיקה כשרו לשירות בטחון ולא התייצב, או שהתייצב וסירב להיכדק או להשלים את הבדיקה, רשאי פוקד לקרוא לו להתייצב לשירות בטחון, לפי סעיפים 9 או 19, הכל לפי הענין, אם אותה שעה היה יוצא-צבא".

תיקון סעיף 8

6. במקום סעיף 10 לחוק העיקרי יבוא:

10. (א) אזרח ישראלי או תושב קבוע, שעדיין לא הגיע לגיל 18 והוא נמצא כשר לשירות, רשאי פוקד, בצו, לקרוא לו להתייצב לשירות סדיר, אם הוא ביקש זאת בכתב, הוריו או אפוטרופסו נתנו את הסכמתם לכך ומלאו לו 17 שנים תמימות.

"התייצבות לשירות על פי בקשה

(ב) ניתן צו לפי סעיף זה, יחולו הוראות חוק זה על האזרח הישראלי או התושב הקבוע, כאמור בסעיף קטן (א), כאילו היה יוצא-צבא שהגיע לגיל 18 ונקרא להתייצב לשירות סדיר על פי סעיף 9; סעיף 2(2) לא יחול על החישוב אם מלאו לאדם פלוני 17 שנים תמימות או לא."

החלפת סעיף 10

7. במקום סעיף 13 לחוק העיקרי יבוא:

13. (א) מי שאינו חייב בשירות סדיר רשאי להתנדב לשירות בכוחות הסדירים של צבא-הגנה לישראל, ומי שאינו חייב בשירות מילואים רשאי להתנדב לשירות בכוחות המילואים של צבא-הגנה לישראל, הכל בתנאי שהגיע לפחות לגיל שבו היה מותר לקרוא אדם לשירות לפי סעיף 10.

"התנדבות לשירות בטחון

(ב) החייב בשירות סדיר לפי חוק זה רשאי להתנדב לתקופת שירות סדיר נוספת על התקופה שהוא חייב בה, בין אם טרם התחיל בשירות סדיר בין אם הוא משרת אותה שעה בשירות כאמור ובין אם השתחרר משירותו, והחייב בשירות מילואים לפי חוק זה רשאי להתנדב לתקופת שירות מילואים נוספת על התקופה שהוא חייב בה.

(ג) התנדבות כאמור בסעיף זה תהא בהצהרה חתומה ביד המתנדב וטעונה אישור שר הבטחון; ההצהרה תפרט את תקופת ההתנדבות.

(ד) המשרת באישור שר הבטחון כמתנדב לפי סעיף זה, דינו לענין זכויותיו וחובותיו לפי כל חיקוק כדין מי שמשרת מכוח חוק זה שירות סדיר או שירות מילואים, לפי הענין.

(ה) מי שהתנדב לשירות סדיר או לתקופת שירות סדיר נוספת או לשירות מילואים או לתקופת שירות מילואים נוספת, יהיה חייב בשירות עד תום התקופה הנקובה בהצהרת ההתנדבות, אלא אם הורה שר הבטחון על שחרורו במועד מוקדם יותר; אולם מי שהתנדב לשירות מילואים או לתקופת שירות מילואים נוספת ישוחרר לפני תום התקופה הנקובה בהצהרה, אם מסר במועד שנקבע לכך בתקנות הודעה מוקדמת בכתב על רצונו להשתחרר.

(ו) שר הבטחון רשאי לקבוע בתקנות תקופות התנדבות לשירות וכללים בדבר קבלת מתנדבים לשירות ובדבר שחרורם מהשירות.

החלפת סעיף 13

(ז) תקופת שירות סדיר ששירת אדם כמתנדב תופחת מתקופת השירות הסדיר שיהיה חייב בה.

(ח) סעיף זה אינו חל על קבלה לשירות קבע ועל שחרור ממנו.

8. במקום סעיף 15 לחוק העיקרי יבוא:

15. (א) יוצא-צבא לא ייקרא להתייצב לשירות סדיר אלא אם הזמן להתייצבות לשירות סדיר שנקבע להתייצבות הוא תוך תקופות אלה:

(1) לגבי מי שהיה אזרח ישראלי או תושב קבוע בהגיעו לגיל 18 – תוך 24 חדשים מיום שהגיע לגיל 18;

(2) לגבי מי שהיה לאזרח ישראלי או לתושב קבוע לאחר הגיעו לגיל 18 – תוך 24 חדשים מיום שהיה לאזרח או לתושב כאמור, אולם לא תוך ששה חדשים מאותו יום אלא אם הסכים לכך.

(ב) יוצא-צבא ששירותו הסדיר נדחה לפי בקשתו, בהתאם לסעיף 28, מותר לקרוא לו להתייצב לשירות סדיר, אם המועד שנקבע להת-ייצבותו הוא תוך 12 חדשים מיום תום תקופת הדחיה או תוך התקופה שנקבעה בסעיף קטן (א), הכל לפי המועד המאוחר.

(ג) נמצא מיועד לשירות בטחון בלתי כשר ארעית לשירות, לא תבוא במנין התקופות להתייצבות לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) התקופה שנקבעה לענין זה בתקנות לצדו של המבחן שמכותו נמצא המיועד בלתי כשר ארעית לשירות; התקופה שלא תבוא במנין תתחיל מחדש אחר כל בדיקה חוזרת, אם שוב נמצא בה המיועד בלתי כשר ארעית לשירות.

9. במקום סעיף 18 לחוק העיקרי יבוא:

18. (א) כל עוד יוצא-צבא משרת בהתאם לצו לפי סעיף 18א, לא יראוהו לענין חוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955³, והתקנות על פיו כחזיל כמשמעותו בסעיף 1 לאותו חוק.

(ב) דינו של יוצא-צבא המשרת כאמור הוא כדין שוטר בכל הנוגע לסמכויותיו וחובותיו, לרבות כללי המשמעת; אולם –

(1) לא יחולו עליו הוראות סעיף 10 (2) לפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971⁴, בדבר הסמכות לשחררו או לפטרו, והוראות סעיפים 11, 12, 13 ו-18 עד 20 והפרק הרביעי לפקודה האמורה;

(2) שכרו יהיה כשכרו של יוצא-צבא המשרת שירות סדיר.

10. בסעיף 19 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ג), בסופו יבוא "לענין סעיף 44(ב) עד (ו), רואים קריאה לשירות מילואים לפי סעיף קטן זה כצו".

11. בסעיף 21(א) (2) לחוק העיקרי, במקום "49 ועד בכלל" יבוא "54 ועד בכלל".

12. בסעיף 22 לחוק העיקרי, במקום "49 ועד בכלל" יבוא "54 ועד בכלל".

³ ס"ח תשס"ו, עמ' 171.

⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390.

סמכות שר
הבטחון לפטור
משירות ולדחות
שירות

28. שר הבטחון רשאי בצו, אם ראה לעשות כן מטעמים הקשורים בהיקף הכוחות הסדירים או כוחות המילואים של צבא-הגנה לישראל, או מטעמים הקשורים בצרכי החינוך, ההתיישבות הבטחונית או המשק הלאומי, או מטעמי משפחה או מטעמים אחרים –

(1) לפטור יוצא-צבא מחובת שירות סדיר, או להפחית את תקופת שירותו;

(2) לפטור יוצא-צבא מחובת שירות מילואים לתקופה מסויימת או לחלוטין;

(3) לפי בקשת יוצא-צבא או מיועד לשירות בטחון שאינו יוצא-צבא – לדחות בצו, לתקופה שיקבע בו, את מועד ההתיישבות שנקבע לאותו אדם לפי חוק זה או התקנות על פיו, לרישום, לבדיקה רפואית או לשירות בטחון או להמשך שירות זה אם כבר החל בשירות.

תנאים לדחיית
שירות

29. (א) דחיית שירות לפי סעיף 28 (3) יכול שתהיה כתנאי או ללא תנאי; היתה הדחיה כתנאי, חייב מי שצו הדחיה חל עליו לקיים את התנאי, ואם עקב שינוי הנסיבות אין עוד בידו לקיימו, חייב הוא להתייצב, תוך שבעה ימים מהיום שבו חל השינוי, לפני הפוקד או לפני מי שהפוקד הסמיכו לכך ולהודיע לו על הנסיבות שבגללן אין עוד בידו לקיים את התנאי.

(ב) הפוקד או מי שהוא הסמיכו לכך יתן למי שצו הדחיה חל עליו, לפי דרישתו, תעודה המעידה על התיישבותו כאמור וכל עוד לא בוטל הצו תשמש התעודה הצדק לאי-קיום התנאי.

ביטול צו לפטור
משירות או
לדחיית שירות

29א. (א) נתן שר הבטחון צו לפי סעיף 28, רשאי הוא לבטל את הצו בהתקיים אחד מאלה:

(1) הוא נתבקש בכתב לעשות כן מאת מי שהצו חל עליו;

(2) הצו ניתן בשל טעות, בפרט חשוב, של מי שהוסמך לתיתו;

(3) הטעמים שבגללם ניתן הצו אינם קיימים עוד;

(4) לא קיימים תנאי מן התנאים שנקבעו בצו דחיה לפי סעיף 29(א).

(ב) ביטול לפי סעיף קטן (א) יהיה בצו.

(ג) שר הבטחון לא ישתמש בסמכותו לפי סעיף קטן (א) (2) עד (4) אלא לאחר שניתנה למי שהצו חל עליו הזדמנות לטעון נגד ביטול הצו.

(ד) בתום תקופת הדחיה שניתנה לפי סעיף 28(3) חייב מי שצו הדחיה חל עליו, להתייצב לרישום, לבדיקה רפואית, לשירות בטחון או להמשך השירות אם כבר החל בשירות, ואם בוטל הצו מכוח סעיף קטן (א) חייב הוא להתייצב למילוי החובה במועד שנקבע לכך בהודעה על ביטול הצו, ואם לא נקבע המועד – תוך ארבעה עשר יום מהיום שבו הגיע צו הביטול לידיעתו.”

”יציאה לחוץ
לארץ

31. (א) מיועד לשירות בטחון ויוצא-צבא הנמנה עם הכוחות הסדירים של צבא-הגנה לישראל לא יצאו לחוץ לארץ אלא על פי רשיון מאת שר הבטחון.

(ב) יוצא-צבא שהמשך שירותו הסדיר נדחה מכל סיבה שהיא, לא יצא לחוץ לארץ בתקופת הדחייה אלא על פי רשיון מאת שר הבטחון.

(ג) רשיון לפי סעיף זה יכול שיהא בתנאי או ללא תנאי, לרבות תנאי בדבר שהותו של בעל הרשיון בחוץ לארץ; היה הרשיון בתנאי, חייב בעל הרשיון לקיים את התנאי, ואם עקב שינוי הנסיבות אין עוד בידי לקיימו, חייב הוא להודיע בכתב, תוך שלושים יום מהיום שבו חל השינוי, למי ששר הבטחון הורה בצו, על הנסיבות שבגללן אין עוד בידו לקיים את התנאי.

(ד) לא קויים תנאי מתנאי הרשיון, רשאי שר הבטחון לבטל את הרשיון, ואם לא קויים התנאי לאחר שבעל הרשיון יצא לחוץ לארץ, רשאי השר להורות לו בצו לחזור לישראל במועד שקבע בצו, ובעל הרשיון שנצטווה כאמור חייב לחזור לישראל לא יאוחר מן המועד שנקבע בצו.

(ה) מי שניתנה לו הודעה לפי סעיף קטן (ג), יתן לבעל הרשיון לפי דרישתו תעודה המעידה על מתן ההודעה, וכל עוד לא בוטל הרשיון או לא נצטווה בעל הרשיון לחזור לישראל לפי סעיף זה, תשמש התעודה הצדק לאי-קיום התנאי.

(ו) לא ישתמש שר הבטחון בסמכותו לפי סעיף קטן (ד) בלי שנתן לבעל הרשיון הודמנות להביא בפניו את טענותיו.”

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

”(א) מי שעשה אחת מאלה, דינו – קנס 3,000 לירות או מאסר שנתיים:

- (1) לא מילא חובה המוטלת עליו לפי חוק זה או על פיו;
- (2) מסר ביודעין לרשות הפועלת לפי חוק זה או על פיו ידיעה כחובת בכל פרט שהוא חייב למסור לפי חוק זה או על פיו, או השיג על ידי כך שמסר ביודעין לרשות כאמור ידיעה כחובת בפרט חשוב צו של פטור משירות או של דחיית שירות לפי סעיף 28, רשיון יציאה לחוץ לארץ לפי סעיף 31 או כל הקלה אחרת הניתנת על פי חוק זה;
- (3) עבר עבירה לפי סעיף 31.”

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

”(ג) בתי המשפט בישראל מוסמכים לשפוט את מי שעבר בחוץ לארץ עבירה לפי סעיף זה.”

38. שר הבטחון רשאי להתקין תקנות בדבר ביצוע חוק זה והתקנות על פיו ולגבי מיועד לשירות בטחון ולגבי יוצא-צבא שאינו מיועד לשירות בטחון השוהים בחוץ לארץ.⁵

"תקנות לגבי השוהים בחוץ לארץ"

41. (א) פוקד רשאי לאשר בתעודה בחתימת ידו כי אדם פלוני חייב במילוי חובה לפי חוק זה או לפי התקנות על פיו וכי לא קיים חובה זו בזמן שנקבע לקיומה; כל שוטר שבידו תעודה כאמור רשאי לעצור את האדם ולהחזיקו במעצר עד שיוכא ללשכת הגיוס או למקום אחר הנועד להתייצבותו ועד שימלא את החובה המוטלת עליו, ובלבד שתקופת המעצר על פי סעיף זה לא תעלה על 48 שעות.

"סמכויות עור"

(ב) לענין סעיף 28(ב) לחוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1969⁵, נאמר בזה כי לפוקד, לוועדה רפואית ולועדה רפואית עליונה, לרשות שנקבעה לפי סעיף 30(ג) ולועדה מייעצת שנתמנתה לפי סעיף 42 יהיו, בנוסף לסמכויותיהם האחרות לפי חוק זה או על פיו, כל הסמכויות לאסוף ראיות לשם הפעלת סמכויותיהם.

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) צו לפי סעיפים 10, 18, 28, 29 או 31(ד) יכול להיות אישי או לסוג מסויים; כל צו אחר לפי חוק זה יכול להיות כללי או לסוג מסויים או אישי; צווים אישיים לפי סעיפים 29א(2), (3) או (4) או 31(ד) והוראה לפי סעיף 32 יהיו מנומקים, וצו אישי אחר ינומק אם דרש זאת האדם שעליו חל הצו, אולם חובת ההנמקה לא תחול אם בטחון המדינה מחייב שלא לגלות את נימוקי הצו."

(2) בסעיף קטן (ה), אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) אם הוא פורסם ברדיו או בטלוויזיה או בלוחות המודעות של רשות מקומית, רואים אותו כאילו הגיע לידיעת האדם שעליו הוא חל בתום ארבע שעות מזמן הפרסום;

(4) אם הוא פורסם בשני עתונים יומיים לפחות - רואים אותו כאילו הגיע לידיעת האדם שעליו הוא חל בתום ארבע שעות מזמן הפצת העתונים במקום הימצאו של אותו אדם."

(3) בסעיף קטן (ו), במקום "צו שנמסר או נשלח לאדם שעליו הוא חל, בדרך האמורה בסעיף קטן (ה)" יבוא "צו שנמסר או נשלח לאדם שעליו הוא חל או שפורסם, הכל בדרך האמורה בסעיף קטן (ה)".

45. (א) שר הבטחון רשאי בתקנות לקבוע מועד להגשת בקשות לפי חוק זה, אופן הגשתן ופרטים כיוצא באלה.

⁵ סיח תשכ"ט, עמ' 28.

(ב) הגשת בקשה לפי חוק זה או התקנות על פיו אין בה כדי לעכב קיום חובה על סיהם."

20. תקנות-שעת-חירום (הארכת גיל שירות מילואים), תש"ל-1969 - בטלות.

ביטול

21. הוראות חוק זה יחולו על יוצא-צבא, גבר, שהוא באחד הגילים מ-50 עד 54 ועד בכלל, אף אם פוטר משירות בטחון מטעמי גיל לפני תחילת תקנות-שעת-חירום (הארכת גיל שירות מילואים), תש"ל-1969.

הוראת מעבר

משה דיין
שר הבטחון

גולדה מאיר
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

6 ט"ח תשל"א, עמ' 14